

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету
соціальної педагогіки та психології

О. В. Пономаренко
(підпис) (ініціали та прізвище)

« » 2023 р.

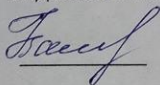
**ОСНОВИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ З ОСОБЛИВИМИ
ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
підготовки бакалаврів
очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти
спеціальності «Спеціальна освіта»
спеціалізації 016.01 Логопедія
освітньо-професійна програма «Логопедія»

Укладач: Татяничкова І. В., док. пед. н., професор кафедри соціальної педагогіки та спеціальної освіти

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри соціальної
педагогіки та спеціальної освіти

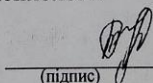
Протокол № 1 від «30» серпня 2023 р.
Завідувач кафедри соціальної
педагогіки та спеціальної освіти

Н. В. Заверико

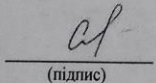
Ухвалено науково-методичною радою
факультету СПП

Протокол № 1 від «30» серпня 2023 р.
Голова науково-методичної ради
факультету соціальної педагогіки та
психології

Т. В. Турбар
(ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньої програми

Т. Г. Соловйова
(ініціали, прізвище)

Запоріжжя 2023

1.Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань _01 Освіта/ Педагогіка (шифр і назва)	Кількість кредитів – 3	Основна	
		Цикл дисциплін нормативна	
Спеціальність 016 Спеціальна освіта	Загальна кількість годин – 90	Семестр:	
Освітньо-професійна програма Логопедія	Змістових модулів – 4	1	1
		Лекції	
		14 год.	6
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів – 8	Практичні	
		14 год.	6
		Самостійна робота	
		62 год.	
		Вид підсумкового семестрового контролю: залік	

2.Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «*Основи соціалізації особистості з особливими освітніми потребами*» є підготовка студентів, як майбутніх корекційних педагогів, до розв'язання актуальних питань соціалізації взагалі та оволодіння ними методичними основами забезпечення цього процесу в умовах спеціальної загальноосвітньої школи із застосуванням останніх новітніх технологій і досліджень, які можуть бути втілено у навчально-виховний процес.

Основними завданнями вивчення дисципліни «*Основи соціалізації особистості з особливими освітніми потребами*» є визначення психолого-педагогічних основ розроблення та практичної реалізації педагогічної системи забезпечення соціалізації в спеціальному закладі освіти.

У процесі вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
<p><i>Результати навчання:</i></p> <p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технології, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами, зокрема з порушеннями мовленнєвого розвитку.</p> <p>СК-6. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з інвалідністю, в тому числі, і з порушеннями мовленнєвого розвитку в різних типах закладів.</p> <p>СК-10. Здатність до системного психолого-педагогічного супроводу сім'ї, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами.</p> <p>СК-12. Здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції.</p> <p>СК-13. Здатність будувати гармонійні відносини з</p>	<p><i>Методи навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - лекційні методи (лекція-пояснення, лекція-дискусія, лекція-презентація, тощо); - діалогічні методи (інтерактивні заняття, інтелектуальні розминки, заняття з елементами тренінгу та ін.); - проблемно-пошукові методи (аналіз ситуацій, метод-проектів, обговорення, пошук); - дослідницькі методи (проведення досліджень теоретичного та емпіричного характеру). <p><i>Контрольні заходи:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - тестування; - усні та письмові опитування; - перевірка письмових робіт студентів (есе, довідки, порівняльні характеристики, реферати, тощо); - перевірка текстів щодо дотримання технічних вимог; - перевірка доповідей/презентацій, що розкривають певні питання; - перевірка творчих робіт.

особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.

СК-17. Здатність залучати та доцільно використовувати ресурси у наданні корекційної, педагогічної та соціальної допомоги, підтримки сім'ям, дітям, молоді з особливими освітніми потребами.

СК-18. Здатність до формування й розвитку соціокультурного середовища, сприятливого для осіб з особливими освітніми потребами.

РН3.

Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

РН13.

Володіти методиками сприяння соціальній адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.

РН14.

Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, логопеда, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.

РН18.

Знати культурні й наукові цінності, їх місце у загальній системі знань про природу людини і суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

РН21.

Працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку в різних типах закладів

Міждисциплінарні зв'язки: проблематика курсу «*Основи соціалізації особистості з особливими освітніми потребами*» пов'язана з дисциплінами: «*Основи нейрофізіології*» та навчальною практикою.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади проблеми соціалізації дитини з особливими освітніми потребами, її соціального становлення

Тема 1. Проблема соціалізації дітей з особливими освітніми потребами на сучасному етапі. Значення соціалізації в процесі підготовки осіб з особливими потребами до самостійного життя. Соціалізація як умова формування особистості людини. Стадії процесу соціалізації: адаптації, індивідуалізації, інтеграції, трудова та післятрудова стадії. Особливості соціалізації на різних вікових етапах становлення особистості.

Тема 2. Соціалізація особистості як предмет педагогічного дослідження. Педагогічні засади процесу соціалізації. Стан теорії та практики по забезпеченню соціалізації учнів з особливими потребами. Пошук шляхів підвищення ефективності соціалізації учнів з особливими потребами в контексті сучасних соціально-економічних змін в суспільстві.

Змістовий модуль 2. Особливості соціалізації дітей з інтелектуальними порушеннями

Тема 3. Вивчення особливостей соціалізації школярів з інтелектуальними порушеннями. Психолого-педагогічне вивчення особливостей соціалізації учнів на стадіях: адаптації, індивідуалізації, інтеграції, ранньої трудової підготовки в умовах спеціального закладу освіти. Психолого-педагогічний інструментарій.

Тема 4. Особливості соціалізації школярів з інтелектуальними порушеннями. Особливості соціалізації учнів на стадіях: адаптації, індивідуалізації, інтеграції, ранньої трудової підготовки в умовах спеціального закладу освіти. Основні труднощі забезпечення соціалізації школярів з інтелектуальними порушеннями. Труднощі забезпечення соціалізації учнів на стадіях: адаптації, індивідуалізації, інтеграції, ранньої трудової підготовки в умовах спеціального закладу освіти і в сім'ї.

Змістовий модуль 3. Методичні основи забезпечення соціалізації учнів в спеціальній загальноосвітній школі. Технології соціально-реабілітаційної роботи з дітьми з інтелектуальними порушеннями

Тема 5. Соціально-реабілітаційна робота у спеціальній загальноосвітній школі. Психолого-педагогічні основи забезпечення соціалізації учнів з інтелектуальними порушеннями на стадіях адаптації та індивідуалізації. Методичні основи забезпечення соціалізації учнів спеціальної школи (мета, організація, форми, зміст, методи, результативність). Формування в учнів молодших класів адаптаційних можливостей в умовах спеціального закладу освіти. Формування знань, умінь та навичок соціальної поведінки та спілкування. Послаблення або усунення показників тривожності та агресивності учнів. Формування у школярів самосвідомості та адекватної самооцінки, розвиток психофізичних можливостей.

Тема 6. Психолого-педагогічні основи забезпечення соціалізації учнів з інтелектуальними порушеннями на стадіях інтеграції та ранньої трудової підготовки. Методичні основи забезпечення соціалізації учнів спеціальної школи (мета, організація, форми, зміст, методи, результативність). Особливості забезпечення соціалізації учнів на стадії інтеграції. Використання учнями власних позитивних психологічних особливостей у різних сферах життєдіяльності. Особливості забезпечення соціалізації учнів на стадії ранньої трудової підготовки. Професійне самовизначення і самореалізація учнів.

Змістовий модуль 4. Напрями оптимізації корекційно-виховної роботи у спеціальному закладі освіти щодо забезпечення соціалізації учнів з психофізичними порушеннями

Тема 7. Підвищення ефективності процесу адаптації учнів. Посилення процесу індивідуалізації учнів. Підвищення ефективності соціалізації дітей з психофізичними порушеннями в умовах спеціального закладу освіти з урахуванням нової Концепції спеціальної освіти на сучасному етапі. Основні напрями підвищення адаптації учнів у спеціальному закладі

освіти. Основні напрями посилення індивідуалізації учнів у спеціальному закладі освіти. Сприяння інтеграції учнів. Удосконалення соціалізації учнів у процесі професійної підготовки. Підвищення ефективності соціалізації дітей з психофізичними порушеннями в умовах спеціального закладу освіти з урахуванням нової Концепції спеціальної освіти на сучасному етапі. Основні напрями сприяння інтеграції учнів у спеціальному закладі освіти. Основні напрями удосконалення соціалізації учнів у процесі професійної підготовки у спеціальному закладі освіти. Протиріччя, які гальмують професійну орієнтацію учнів.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години						Самостійна робота, год		Система накопичення балів			
		Усього годин		Лекційні заняття, год		Практичні / год				Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів	
		о/д. ф.	з /дист. ф.	о/д. ф.	з/дист. ф.	о/д. ф.	з/дист. ф.	8	9				10
1	2	3		4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	15	12	4	4	2	4	2	7	11	5	10	15	
2	15	12	4	4	2	4	2	7	11	5	10	15	
3	15	12	2	4	2	4	-	7	13	5	10	15	
4	15	6	2	2	-	2	2	11	13	5	10	15	
Усього за змістові модулі	60	42	10	14	6	14	6	32	48	20	40	60	
Підсумковий семестровий контроль Залік	30							30	30			40	
Загалом		90						100					

5. Темі лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д. ф.	з/дист. ф.
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади проблеми соціалізації дитини з особливими освітніми потребами, її соціального становлення	Тема 1. Проблема соціалізації дітей з особливими освітніми потребами на сучасному етапі. Значення соціалізації в процесі підготовки осіб з особливими потребами до самостійного життя. Соціалізація як умова формування особистості людини. Стадії процесу соціалізації: адаптації, індивідуалізації, інтеграції, трудова та післятрудова стадії. Особливості соціалізації на різних вікових етапах становлення особистості.	2	2

	Тема 2. Соціалізація особистості як предмет педагогічного дослідження. Педагогічні засади процесу соціалізації. Стан теорії та практики по забезпеченню соціалізації учнів з особливими потребами. Пошук шляхів підвищення ефективності соціалізації учнів з особливими потребами в контексті сучасних соціально-економічних змін в суспільстві.	2	
Змістовий модуль 2. Особливості соціалізації дітей з інтелектуальними порушеннями	Тема 3. Вивчення особливостей соціалізації школярів з інтелектуальними порушеннями. Психолого-педагогічне вивчення особливостей соціалізації учнів на стадіях: адаптації, індивідуалізації, інтеграції, ранньої трудової підготовки в умовах спеціального закладу освіти. Психолого-педагогічний інструментарій.	2	
	Тема 4. Особливості соціалізації школярів з інтелектуальними порушеннями. Особливості соціалізації учнів на стадіях: адаптації, індивідуалізації, інтеграції, ранньої трудової підготовки в умовах спеціального закладу освіти. Основні труднощі забезпечення соціалізації школярів з інтелектуальними порушеннями. Труднощі забезпечення соціалізації учнів на стадіях: адаптації, індивідуалізації, інтеграції, ранньої трудової підготовки в умовах спеціального закладу освіти і в сім'ї.	2	2
Змістовий модуль 3. Методичні основи забезпечення соціалізації учнів в спеціальній загальноосвітній школі. Технології соціально-реабілітаційної роботи з дітьми з інтелектуальними порушеннями	Тема 5. Соціально-реабілітаційна робота у спеціальній загальноосвітній школі. Психолого-педагогічні основи забезпечення соціалізації учнів з інтелектуальними порушеннями на стадіях адаптації та індивідуалізації. Методичні основи забезпечення соціалізації учнів спеціальної школи (мета, організація, форми, зміст, методи, результативність). Формування в учнів молодших класів адаптаційних можливостей в умовах спеціального закладу освіти. Формування знань, умінь та навичок соціальної поведінки та спілкування. Послаблення або усунення показників тривожності та агресивності учнів. Формування у школярів самосвідомості та адекватної самооцінки, розвиток психофізичних можливостей.	2	2
	Тема 6. Психолого-педагогічні основи забезпечення соціалізації учнів з інтелектуальними порушеннями на стадіях інтеграції та ранньої трудової підготовки. Методичні основи забезпечення соціалізації учнів спеціальної школи (мета, організація, форми, зміст, методи, результативність). Особливості забезпечення соціалізації учнів на стадії інтеграції. Використання учнями власних позитивних психологічних особливостей у різних сферах життєдіяльності. Особливості забезпечення соціалізації учнів на стадії ранньої трудової підготовки. Професійне самовизначення і самореалізація учнів.	2	
Змістовий модуль 4. Напрями оптимізації корекційно-виховної роботи у	Тема 7. Підвищення ефективності процесу адаптації учнів. Посилення процесу індивідуалізації учнів. Підвищення ефективності соціалізації дітей з психофізичними порушеннями в умовах спеціального закладу освіти з	2	

спеціальному закладі освіти щодо забезпечення соціалізації учнів з психофізичними порушеннями	урахуванням нової Концепції спеціальної освіти на сучасному етапі. Основні напрями підвищення адаптації учнів у спеціальному закладі освіти. Основні напрями посилення індивідуалізації учнів у спеціальному закладі освіти. Сприяння інтеграції учнів. Удосконалення соціалізації учнів у процесі професійної підготовки. Підвищення ефективності соціалізації дітей з психофізичними порушеннями в умовах спеціального закладу освіти з урахуванням нової Концепції спеціальної освіти на сучасному етапі. Основні напрями сприяння інтеграції учнів у спеціальному закладі освіти. Основні напрями удосконалення соціалізації учнів у процесі професійної підготовки у спеціальному закладі освіти. Протиріччя, які гальмують професійну орієнтацію учнів.		
Разом		14	6

6. Теми практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/ди ст ф.
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади проблеми соціалізації дитини з особливими освітніми потребами, її соціального становлення	Тема 1. Значення соціалізації в процесі підготовки осіб з особливими освітніми потребами до самостійного життя. Соціалізація як умова формування особистості людини.	4	2
	Тема 2. Стадії процесу соціалізації. Сутність, механізми, структура і показники соціалізації. Сфери розгортання соціалізації. Основні чинники соціалізації.	4	
Змістовий модуль 2. Особливості соціалізації дітей з інтелектуальними порушеннями	Тема 3. Психолого-педагогічне вивчення особливостей соціалізації учнів на різних її стадіях. Особливості соціалізації учнів на стадіях адаптації та індивідуалізації.	4	
	Тема 4. Психолого-педагогічне вивчення особливостей соціалізації учнів на різних її стадіях. Особливості соціалізації учнів на стадіях інтеграції та ранньої трудової підготовки.	4	2
Змістовий модуль 3. Методичні основи забезпечення соціалізації учнів в спеціальній загальноосвітній школі. Технології соціально-реабілітаційної роботи з дітьми з інтелектуальними порушеннями	Тема 5. Методичні основи забезпечення соціалізації учнів спеціальної школи. Формування в учнів молодших класів адаптаційних можливостей в умовах спеціального закладу освіти. Формування у школярів самосвідомості та адекватної самооцінки, розвиток психофізичних можливостей	4	
	Тема 6. Методичні основи забезпечення соціалізації учнів спеціальної школи. Особливості забезпечення соціалізації учнів на стадії інтеграції. Професійне самовизначення і самореалізація учнів.	4	

Змістовий модуль 4. Напрями оптимізації корекційно-виховної роботи у спеціальному закладі освіти щодо забезпечення соціалізації учнів з психофізичними порушеннями	Тема 7. Підвищення ефективності соціалізації дітей з особливими освітніми потребами в умовах спеціального закладу освіти з урахуванням нової Концепції спеціальної освіти на сучасному етапі (особистісно-зорієнтований підхід, гуманізація навчання, життєві компетентності, інклюзивна форма навчання)	4	2
Разом		28	6

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
ЗМ 1	Теоретичне завдання – тестування	<p><i>Питання для підготовки:</i> <i>Проблема соціалізації дітей з особливими освітніми потребами на сучасному етапі.</i> Значення соціалізації в процесі підготовки осіб з особливими потребами до самостійного життя. Соціалізація як умова формування особистості людини. Стадії процесу соціалізації: адаптації, індивідуалізації, інтеграції, трудова та післятрудова стадії. Особливості соціалізації на різних вікових етапах становлення особистості.</p> <p><i>Соціалізація особистості як предмет педагогічного дослідження.</i> Педагогічні засади процесу соціалізації. Стан теорії та практики по забезпеченню соціалізації учнів з особливими потребами. Пошук шляхів підвищення ефективності соціалізації учнів з особливими потребами в контексті сучасних соціально-економічних змін в суспільстві.</p>	Тестування передбачає надання відповідей на 10 запитань. Кожна правильна відповідь оцінюється у 0,5 балів	5
	Практичне завдання – Написання есе на тему (обрати 1 з 3-х)	<p>Теми на вибір: «Концепція сучасної спеціальної освіти в Україні», «Соціалізація дітей з особливими потребами – головне завдання спеціального закладу освіти», «Стадії процесу соціалізації в умові спеціальної школи та їх особливості».</p> <p>Вимоги до виконання та оформлення: авторський текст обсягом до 4-5 тис. знаків з пробілами. Текст виконаного завдання надсилається на відповідну сторінку у Moodle . Обов'язково – посилання на</p>	<p>Максимальна кількість балів (8 балів) нараховується за такими критеріями:</p> <ul style="list-style-type: none"> - своєчасність виконання (1 б.); - повнота розкриття теми (3 б.); - дотримання логіки викладу матеріалу (2 б.); - творчий підхід до розкриття теми(2 б.). 	10

		використані джерела. https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4528		
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	2			15
ЗМ 2	Теоретичне завдання – тестування	<p><i>Питання для підготовки:</i> <i>Вивчення особливостей соціалізації школярів з інтелектуальними порушеннями.</i> Психолого-педагогічне вивчення особливостей соціалізації учнів на стадіях: адаптації, індивідуалізації, інтеграції, ранньої трудової підготовки в умовах спеціального закладу освіти. Психолого-педагогічний інструментарій.</p> <p><i>Особливості соціалізації школярів з інтелектуальними порушеннями.</i> Особливості соціалізації учнів на стадіях: адаптації, індивідуалізації, інтеграції, ранньої трудової підготовки в умовах спеціального закладу освіти. Основні труднощі забезпечення соціалізації школярів з інтелектуальними порушеннями. Труднощі забезпечення соціалізації учнів на стадіях: адаптації, індивідуалізації, інтеграції, ранньої трудової підготовки в умовах спеціального закладу освіти і в сім'ї.</p>	Тестування передбачає надання відповідей на 10 запитань. Кожна правильна відповідь оцінюється у 0,5 балів	5
	<i>Практичне завдання – скласти таблицю-схему «Особливості адаптації (індивідуалізації,</i>	Вимоги до виконання та оформлення: Текст виконаного завдання надсилається на відповідну сторінку у Moodle . Обов'язково – посилання на використані джерела. https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4528	Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями: - своєчасність виконання (2 б.); - повнота розкриття теми (3 б.) - творчий підхід до роботи (3 б.); - дотримання вимог до оформлення (2 б.)	10

	інтеграції, професійного становлення) учнів в СЗО. Підготувати доповідь			
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	2			15
ЗМ 3	<i>Теоретичне завдання – тестування</i>	<p><i>Питання для підготовки:</i> <i>Соціально-реабілітаційна робота у спеціальній загальноосвітній школі. Психолого-педагогічні основи забезпечення соціалізації учнів з інтелектуальними порушеннями на стадіях адаптації та індивідуалізації.</i> Методичні основи забезпечення соціалізації учнів спеціальної школи (мета, організація, форми, зміст, методи, результативність). Формування в учнів молодших класів адаптаційних можливостей в умовах спеціального закладу освіти. Формування знань, умінь та навичок соціальної поведінки та спілкування. Послаблення або усунення показників тривожності та агресивності учнів. Формування у школярів самосвідомості та адекватної самооцінки, розвиток психофізичних можливостей.</p> <p><i>Психолого-педагогічні основи забезпечення соціалізації учнів з інтелектуальними порушеннями на стадіях інтеграції та ранньої трудової підготовки.</i> Методичні основи забезпечення соціалізації учнів спеціальної школи (мета, організація, форми, зміст, методи, результативність). Особливості забезпечення</p>	Тестування передбачає надання відповідей на 10 запитань. Кожна правильна відповідь оцінюється у 0,5 балів	5

	<p><i>Практичне завдання – підготувати конспекти на підставі опрацювання статей щодо визначення основних ключових питань, спрямованих на забезпечення соціалізації учнів на різних стадіях в умовах СЗО</i></p>	<p>соціалізації учнів на стадії інтеграції. Використання учнями власних позитивних психологічних особливостей у різних сферах життєдіяльності. Особливості забезпечення соціалізації учнів на стадії ранньої трудової підготовки. Професійне самовизначення і самореалізація учнів.</p> <p>Вимоги до виконання та оформлення: Текст виконаного завдання надсилається на відповідну сторінку у Moodle . https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4528</p>	<p>Максимальна кількість балів (10 балів) нараховується за такими критеріями: - своєчасність виконання (2 б.); - витримана кількість завдань (3 б.); - правильність складання завдань (2 б.); - відповідність завдань темі (1 б.); - творчий підхід до розкриття теми(2 б.).</p>	10
Усього за ЗМ 3 контр. заходів	2			15
ЗМ 4	Теоретичне	<i>Питання для підготовки:</i>	Тестування передбачає надання відповідей на 10	5

<p>завдання – тестування (усне опитування)</p> <p><i>Практичне завдання – підготувати таблицю-схему: «Соціалізація учнів у СЗО»; скласти таблицю «Шляхи підвищення ефективності</i></p>	<p><i>Підвищення ефективності процесу адаптації учнів. Посилення процесу індивідуалізації учнів. Підвищення ефективності соціалізації дітей з психофізичними порушеннями в умовах спеціального закладу освіти з урахуванням нової Концепції спеціальної освіти на сучасному етапі. Основні напрями підвищення адаптації учнів у спеціальному закладі освіти. Основні напрями посилення індивідуалізації учнів у спеціальному закладі освіти.</i></p> <p><i>Сприяння інтеграції учнів. Удосконалення соціалізації учнів у процесі професійної підготовки. Підвищення ефективності соціалізації дітей з психофізичними порушеннями в умовах спеціального закладу освіти з урахуванням нової Концепції спеціальної освіти на сучасному етапі. Основні напрями сприяння інтеграції учнів у спеціальному закладі освіти. Основні напрями удосконалення соціалізації учнів у процесі професійної підготовки у спеціальному закладі освіти. Протириччя, які гальмують професійну орієнтацію учнів.</i></p> <p>Текст виконаного завдання надсилається на відповідну сторінку у Moodle https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4528</p>	<p>запитань. Кожна правильна відповідь оцінюється у 0,5 балів</p> <p>Максимальна кількість балів (10 б.) нараховується за такими критеріями:</p> <ul style="list-style-type: none"> - своєчасність виконання (2 б.); - повнота розкриття теми (4 б.); - творчий підхід у виконанні (2 б.); - ґрунтовність (2 б.) 	<p>10</p>
---	--	--	------------------

	соціалізації учнів на різних стадіях в умовах СЗО»			
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	2			15
Усього за змістові модулі контр. заходів	8			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5

Залік	Теоретичне завдання – тестування	<p><i>Проблема соціалізації дітей з особливими освітніми потребами на сучасному етапі.</i> Значення соціалізації в процесі підготовки осіб з особливими потребами до самостійного життя. Соціалізація як умова формування особистості людини. Стадії процесу соціалізації: адаптації, індивідуалізації, інтеграції, трудова та післятрудова стадії. Особливості соціалізації на різних вікових етапах становлення особистості.</p> <p><i>Соціалізація особистості як предмет педагогічного дослідження.</i> Педагогічні засади процесу соціалізації. Стан теорії та практики по забезпеченню соціалізації учнів з особливими потребами. Пошук шляхів підвищення ефективності соціалізації учнів з особливими потребами в контексті сучасних соціально-економічних змін в суспільстві.</p> <p><i>Вивчення особливостей соціалізації школярів з інтелектуальними порушеннями.</i> Психолого-педагогічне вивчення особливостей соціалізації учнів на стадіях: адаптації, індивідуалізації, інтеграції, ранньої трудової підготовки в умовах спеціального закладу освіти. Психолого-педагогічний інструментарій.</p> <p><i>Особливості соціалізації школярів з інтелектуальними порушеннями.</i> Особливості соціалізації учнів на стадіях: адаптації, індивідуалізації, інтеграції, ранньої трудової підготовки в умовах спеціального закладу освіти.</p> <p><i>Основні труднощі забезпечення соціалізації школярів з інтелектуальними порушеннями.</i> Труднощі забезпечення соціалізації учнів на стадіях: адаптації, індивідуалізації, інтеграції, ранньої трудової підготовки в умовах спеціального закладу освіти і в сім'ї.</p> <p><i>Соціально-реабілітаційна робота у спеціальній загальноосвітній школі.</i> Психолого-педагогічні основи забезпечення соціалізації учнів з інтелектуальними порушеннями на стадіях адаптації та індивідуалізації. Методичні основи забезпечення соціалізації учнів спеціальної школи (мета, організація, форми, зміст, методи, результативність). Формування в учнів молодших класів адаптаційних можливостей в умовах спеціального закладу освіти. Формування знань, умінь та навичок соціальної поведінки та</p>	Тестування передбачає надання відповідей на 40 запитань. Кожна правильна відповідь оцінюється у 0,5 балів	20
--------------	----------------------------------	---	---	-----------

		<p>спілкування. Послаблення або усунення показників тривожності та агресивності учнів. Формування у школярів самосвідомості та адекватної самооцінки, розвиток психофізичних можливостей.</p> <p><i>Психолого-педагогічні основи забезпечення соціалізації учнів з інтелектуальними порушеннями на стадіях інтеграції та ранньої трудової підготовки.</i> Методичні основи забезпечення соціалізації учнів спеціальної школи (мета, організація, форми, зміст, методи, результативність). Особливості забезпечення соціалізації учнів на стадії інтеграції. Використання учнями власних позитивних психологічних особливостей у різних сферах життєдіяльності. Особливості забезпечення соціалізації учнів на стадії ранньої трудової підготовки. Професійне самовизначення і самореалізація учнів.</p> <p><i>Підвищення ефективності процесу адаптації учнів. Посилення процесу індивідуалізації учнів.</i> Підвищення ефективності соціалізації дітей з психофізичними порушеннями в умовах спеціального закладу освіти з урахуванням нової Концепції спеціальної освіти на сучасному етапі. Основні напрями підвищення адаптації учнів у спеціальному закладі освіти. Основні напрями посилення індивідуалізації учнів у спеціальному закладі освіти.</p> <p><i>Сприяння інтеграції учнів. Удосконалення соціалізації учнів у процесі професійної підготовки.</i> Підвищення ефективності соціалізації дітей з психофізичними порушеннями в умовах спеціального закладу освіти з урахуванням нової Концепції спеціальної освіти на сучасному етапі. Основні напрями сприяння інтеграції учнів у спеціальному закладі освіти. Основні напрями удосконалення соціалізації учнів у процесі професійної підготовки у спеціальному закладі освіти. Протиріччя, які гальмують професійну орієнтацію учнів.</p>		
	<p><i>Практичне завдання – підготувати таблицю щодо</i></p>	<p>Практичне завдання виконується під час проведення екзамену</p>	<p>Максимальна кількість балів – 20, які нараховуються за виконання таких</p>	<p>20</p>

	<p>основних складових сучасної Концепції спеціальної освіти в Україні; підготувати таблицю щодо основних напрямів корекційної роботи на кожній стадії соціалізації</p>		<p>частин роботи: грунтова характеристика завдання – 8 б.; визначення основних складових концепції (нормативних документів) – 4 б.; обґрунтування шляхів вирішення проблеми – 4 б.; оформлення згідно з вимогами – 4 б.</p>	
<p>Усього за підсумковий семестровий контроль</p>				<p>40</p>

9. Рекомендована література

Основна:

1. Соціальна і життєва практика дітей з інтелектуальними порушеннями в умовах навчально-реабілітаційних центрів : практико-зорієнтований посібник / За ред. І.Г.Єрмакова, К.С.Тороп, К.В. Рейди. Дніпро : «Інновація», 2018. 382с.
2. Татьянчикова І. В. Соціалізація дитини з вадами розвитку : теорія, досвід, технології : монографія. Слов'янськ : Вид-во Б. І. Маторіна, 2017. 457с.
3. Татьянчикова І. В. Соціалізація дитини з особливими освітніми потребами : поради педагогам та батькам : методичні рекомендації педагогам спеціальних закладів освіти та батькам, які виховують дитину з особливими потребами. Слов'янськ : Видавництво Б.І.Маторіна, 2020. 161с.
4. Татьянчикова І., Ширіна А. Сходінками інклюзивної освіти : науково-методичний посібник. Слов'янськ : Видавництво Б.І. Маторіна, 2021. 59с.

Додаткова:

1. Набока О. Г., Татьянчикова І. В. Спеціальна освіта: сучасні підходи до підготовки фахівців для навчання дітей з особливими освітніми потребами. *Фізико-математична освіта*. 27(1), 2021. С. 76-81.
2. Алексєєнко Т.Ф. Соціалізація особистості: можливості й ризики : науково-метод. посібник. Київ : Наука, 2007. 152 с.
3. Висоцька А. М. Організація позакласної виховної роботи в спеціальних навчальних закладах для дітей з розумовою відсталістю (5-10 класи) : метод. рек. Київ : ВГСПО «Нац. Асамблея інвалідів України», 2012. 106 с.
4. Глоба О.П. Регіональне реабілітаційне середовище як фактор соціалізації дітей і молоді з обмеженими психофізичними можливостями : монографія. Краматорськ : ДДМА, 2011. 348 с.
5. Дефектологічний словник : навчальний посібник / За ред. В.І.Бондаря, В.М.Синьова. Київ : МП «Леся», 2011. 528с.
6. Заверико Н.В. Особливості соціалізації підлітків і молоді в сучасних умовах. *Соціальна педагогіка : теорія та практика*. 2015. № 1. С. 30-36.
7. Засенко В. В., Колупаєва А. А. Діти з особливими потребами : пріоритетні напрями державної політики України в галузі освіти, соціального захисту й охорони здоров'я. *Дефектологія. Особлива дитина: навчання і виховання*. 2014. № 3. С. 20-29.
8. Кравченко Т.В. Соціалізація дітей шкільного віку у взаємодії сім'ї і школи: монографія / Т.В. Кравченко // Інститут проблем виховання АПН України.К.: Фенікс,2009.416 с.
9. Лукашевич М.П., Бондарчук Л.В. Особливості соціалізації молоді з особливими потребами : пошук концептуальних підходів. *Соціальна робота в Україні: теорія і практика*. № 2. 2006. С. 25-30.
10. Миронова С.П. Робота фахівців з сім'ями, які виховують дітей з особливими освітніми потребами. *Актуальні питання корекційної освіти*. 2017. № 9. С. 24-32.
10. Москаленко В. В. Соціалізація личности / В. В. Москаленко. К.: Вища шк., 1986. 200 с.
11. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія : підручник: у 2 кн. Чернівці : Книги-XXI, 2010. Кн. 1. 2010. 464 с.
12. Панагушина О.Є. Соціалізація дітей підліткового віку у діяльності молодіжних організацій : монографія. Херсон : РПО, 2010. 248 с.
13. Програми для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей. Виховна робота (5-10 класи) / уклад. : А. М. Висоцька.К.: ВГСПО «Нац. Асамблея інвалідів України», 2012.198 с.
14. Рогальська І.П. Соціалізація особистості у дошкільному дитинстві : сутність, специфіка, супровід : монографія. Київ : Міленіум, 2008. 400 с.

15. Татьянчикова І. В. Корекційно-розвивальна програма забезпечення соціалізації дітей з вадами інтелектуального розвитку в спеціальному навчальному закладі : метод. рек. практ. працівникам спец. загальноосвіт. шкіл. Слов'янськ : Вид-во Б. І. Маторіна, 2014. 163с.

16. Татьянчикова І.В. Формування в учнів з інтелектуальними вадами життєвих компетентностей в процесі їхньої соціалізації : науково-метод. посіб. Слов'янськ : Вид-во Б.І.Маторіна, 2014. 211с.

17. Татьянчикова І. В. Соціалізація дітей з порушеннями інтелектуального розвитку : монографія. Слов'янськ : Вид-во Б. І. Маторіна, 2015. 381с.

18. Татьянчикова І. В., Ширіна А.В. Інклюзивна освіта як сучасна парадигма навчання дітей з особливими потребами. *Інноваційна педагогіка: Науковий журнал*. Вип. 36. 2021. С.115-118.

19. Хохліна О. П. Особистість у контексті проблеми соціалізації аномальної дитини. *Зб. наукових праць Кам'янець-Подільського нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Сер. соціально-педагогічна* / за ред.: О.В. Гаврилова, В.І. Співака. Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2012. Вип. XX, ч. 1. С.257-265.

Інформаційні джерела:

1. Всеукраїнський фонд «Крок за кроком». Розвиваємо інклюзивну школу разом: партнерство між інклюзивними та спеціальними навчальними закладами. URL : <http://www.ussf.kiev.ua/completedproject/5/>

2. Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/875-12>

3. Закон України «Про охорону дитинства» URL : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2402-14>

4. Засенко В. В. Сучасні проблеми теорії і практики навчання дітей з особливими потребами. URL : http://canada-ukraine.org/ukr_Journal_V1.htm

5. Конвенція ООН про права дитини. URL : http://www.unicef.org/ukraine/convention_small_final.pdf.

6. Колупаєва А. Інтегративні тенденції в освіті дітей з особливими потребами в Україні. URL : http://canada-ukraine.org/ukr_Journal_V1.htm.

7. Колупаєва А.А. Основи інклюзивної освіти : навчально-методичний посібник. Київ : А.С.К., 2012. 308 с. URL: <http://www.twirpx.com/file/958780>

8. Закон України «Про освіту». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>